

ÅRSRAPPORT 2021

INNHold

VÅR VISJON:	3
-------------------	---

HVA ER FOKUS?	4
----------------------------	----------

Hvorfor er FOKUS viktig?	4
Noe av det FOKUS gjorde i 2021	5
Resultetene fra program	5
2021 SNAPSHOT	6

TEMATISKE PRIORITERINGER	7
---------------------------------------	----------

Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp	8
Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse	9
Kvinner i konflikt og krig	11

FOKUS SOM EN FAGLIG STERK OG BÆREKRAFTIG ORGANISASJON	12
--	-----------

Økt FOKUS-involvering av og aktivitet i medlemsorganisasjonene	13
FNs Kvinnekommisjon og iFokus	15
Økte inntekster til egenandel	16
Økt faglig og politisk gjennomslag	17
16 dagers kampanjen	19
FOKUS: En god arbeidsplass	20
Styrets beretning	21
Oversikt styre og sekretariat i 2021	24
Oversikt medlemmer	23
Oversikt styre og sekretariat i 2021	24

FOKUS VISJON:

A drag queen with long, dark, wavy hair and heavy makeup, including large gold earrings and a matching necklace. She is wearing a dark, patterned long-sleeved top and a light-colored skirt. She is posing in a park-like setting with trees and other people in the background.

Et samfunn basert på **likestilling og likeverd**, der **kvinnens** menneskerettigheter respekteres og **beskyttes**, og **alle kan delta** på lik linje **uavhengig av kjønn**.

Hva er FOKUS?

FOKUS, Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål, er et kompetanse- og ressurscenter som gjennom utviklingssamarbeid og pådriverarbeid søker å styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse. FOKUS visjon er et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn.

Målgruppe er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, undertrykking og fattigdom.

Paraplyorganisasjonen ble stiftet i 1995, og består i dag av en rekke ulike kvinneorganisasjoner i Norge. FOKUS fikk i 2021 økonomisk støtte fra Norad, Kulturdepartementet, Grieg Foundation, Norges Juristforbund og Fagforbundet. FOKUS har et styre og sekretariat i Norge, og landkontor i Colombia.

FOKUS har samarbeidsavtale med UN Women. Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsesse Mette-Marit er beskytter for FOKUS.

Hvorfor er FOKUS viktig?

Bærekraftsmålene identifiserer likestilling mellom kvinner og menn som et mål i seg selv, men også som en forutsetning for å realisere agendaen. FOKUS er den eneste organisasjonen i Norge som utelukkende arbeider internasjonalt for kvinners rettigheter og likestilling i samarbeid med kvinneorganisasjoner. Gjennom gjensidig læring mellom og på tvers av partnerorganisasjoner ønsker FOKUS å bidra til en sterkere og mer effektiv bevegelse for kvinners rettigheter og likestilling. Dette er nødvendig i en situasjon der grunnleggende rettigheter for kvinner, spesielt seksuelle og reproduktive rettigheter og handlingsrommet for siviltt samfunn, er under press og er ytterligere under press med Covid-19 som har rammet likestilling på en måte få kunne ane.

Noe av det FOKUS gjorde i 2021:

- Vedtok ny strategi for FOKUS 2022-2026.
- Videreutviklet programarbeidet i Sør i lys av pandemien.
- Signert ny 5-årig rammeavtale informasjon med Norad.
- Fulgt opp arbeidet med oppfølging Beijing + 25.
- Økt antall besøkende på nettsiden fra 47.000 til 65.599.
- Gjennomførte kampanjer på sosiale medier med en total rekkevidde på 803.681.
- Lanserte rapport om regjeringens innsats for å fremme kvinners rettigheter nasjonalt og internasjonalt 2017-2021.
- Gjennomførte likestillingsanalyse av partiprogrammene 2021 i forbindelse med Stortingsvalget.
- Økt antall samarbeidspartnere og deltakere på arrangement rundt i landet.
- Løftet kjønnsperspektiv av pandemien i debatter, innlegg og i media.
- Økt involvering av medlemsorganisasjoner.

Resultatene fra program:

Reduserte omfanget av vold mot kvinner og jenter ved å gi 79 240 personer og 1219 offentlige ansatte opplæring i hvordan man kan stoppe vold mot kvinner og jenter, og sørge for at 1267 kvinner og jenter utsatt for vold under pandemien fikk tilgang til helsetjenester og rettshjelp.

Styrket kvinners og jenters seksuelle og reproduktive helse og rettigheter ved å gi mer enn 8500 kvinner og jenter tilgang til trygg abort, grunnleggende helse-tjenester og rettshjelp.

Forbedret kvinners økonomiske rettigheter og deltakelse i lovverk, arbeidsliv og i næringsetableringer ved å øke inntekten til 404 marginaliserte kvinner med minst 25%, i både Etiopia og Uganda siden 2019 og etablert 93 bedrifter eid av kvinner siden midten av 2019.

Styrket kvinners deltakelse og innflytelse i fredsbygging i Colombia og Sør-Sudan ved å øke kunnskapen om kvinner, fred og sikkerhet og implementeringen av sikkerhetsrådsresolusjon 1325. FOKUS og våre partnere har også siden 2019 sørget for at 81 kvinner (deriblant tidligere FARC-soldater) utsatt for seksuell vold i konflikt har fått rettshjelp og en helhetlig oppfølging og kompensasjon av staten.

FOKUS har dokumentert og respondert på konsekvensene pandemien har hatt for jenter og kvinner i alle våre programland herunder gjennomført fem kartleggingsstudier av kvinners og jenters situasjon i 5 land og gitt nødvendige tjenester til 5182 marginaliserte kvinner og jenter.

2021 Snapshot:

FOKUS, Forum for Kvinner og Utviklings-spørsmål er en paraplyorganisasjon for 46 kvinneorganisasjoner som har som formål å være et kompetanse- og ressurscenter som skal styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse. FOKUS' strategi 2017-2021 slår fast at alt arbeid skal bygge opp under Agenda 2030 og bærekraftsmålene.

FOKUS har fire satsningsområder for sitt arbeid i strategiperioden:

1. Å redusere omfanget av vold mot kvinner og jenter
2. Å styrke kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter
3. Å beskytte kvinners økonomiske rettigheter og deltagelse i lovverk, arbeidsliv og i næringsetableringer.
4. Å arbeide for at det tas større hensyn til kvinner i alle faser av kriser og konflikter

Disse er førende for alt FOKUS' arbeid.

Målgruppen for FOKUS' virksomhet er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, undertrykking og fattigdom. Faktorer som blant annet etnisitet, urfolks-tilhørighet, funksjonsnedsettelse, alder, sivil status, seksuell orientering og kjønnsidentitet kan forsterke diskriminering og marginalisering og krever spesiell oppmerksomhet.

En sentral strategi for å oppnå FOKUS overordnede mål er dedikert arbeid for å sikre at medlemsorganisasjonene sprer kunnskap og engasjement om globale kvinne- og likestillingsspørsmål i egne rekker, etter som organisasjonenes medlemsmasse består av opp mot 500.000 personer.

Til tross for pandemien og restriksjonene som fulgte med den, ble stort sett alle arrangementene som FOKUS enten arrangerte selv eller i samarbeid med andre, gjennomført enten fysisk eller på digitale plattformer. FOKUS oppnådde totalt 1279 deltakere på arrangement og kurs. Noe av grunnen til dette er at ved å bruke digitale medier, økte muligheten for å ha deltakere fra hele landet og gjorde det enklere å delta enn ved fysisk oppmøte.

I tillegg gjennomførte FOKUS flere samarbeidsarrangementer enn planlagt. Resultatet var på 30 åpne møter og samarbeid med 36 forskjellige organisasjoner.

Som risikofaktor gjennom 2021 var Covid-19 og restriksjonene pandemien medførte, det som på ulike måter preget virksomheten.

Resultatene som oppgis i rapporten er i henhold til Virksomhetsplan 2021, med mindre annet er oppgitt.

FOKUS har samarbeidspartnere i:

Colombia, Etiopia, Guatemala, Kenya, Tanzania, Sør-Sudan og Uganda.

TEMATISKE PRIORITERINGER

Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp

Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse

Kvinner i konflikt og krig

Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp

Mål for strategiperioden:

Reduksjon i omfanget av vold mot kvinner. Kvinneres seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) er styrket.

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

- I Colombia, Tanzania, Guatemala, Uganda og Kenya har mer enn 8500 kvinner og jenter fått **tilgang til trygg abort og andre tjenester relatert til seksuell og reproduktive helse** og rettigheter. I tillegg har 27 098 personer fått kunnskap om seksuell og reproduktiv helse og rettigheter gjennom informasjonskampanjer.
- **I Colombia ble forslaget om å avkriminalisere abort fram til uke 24 behandlet av Grunnlovsdomstolen. Avkriminalisering ble vedtatt i begynnelsen av 2022.** Dette resultatet kommer etter et årelangt og målrettet arbeid fra FOKUS partnere. La Mesa har stått i spissen for «Causa Justa», en koalisjon av organisasjoner og aktivister som siden 2018 har jobbet for avkriminalisering av abort. I et brev takker La Mesa FOKUS for den langsiktige støtten som har bidratt til denne seieren:

“... the idea of moving towards total decriminalization of abortion emerged in our group in 2017, giving origin to the Causa Justa movement. Proposing this paradigm shift required our leadership to generate a working method that could attract and unite diverse voices in this collective effort, while also respecting local dynamics. This was also made possible by the support of FOKUS, so we want to thank you for having supported this cause and our organization throughout these years, as well as for believing in our work and trusting our ideas ...”
- **Totalt har 1267 kvinner og jenter utsatt for vold under pandemien og 123 kvinner og jenter utsatt for seksuell vold og tvungen graviditet fått tilgang til helsetjenester og rettshjelp.** I tillegg ble det vedtatt at kvinner og jenter utsatt for seksuell vold i Colombia får en helhetlig oppfølging og kompensasjon av staten for overgrep.
- I Etiopia har vår partner WHAE gjennom sitt påvirkningsarbeid vært med på å skape **nasjonale endringer** innenfor menstruasjonshelse og tilgang til sanitetsbind for kvinner og jenter. I 2021 har de hatt fokus på menstruasjonshelse og gitt tilgang på bind til sårbare jenter for å hindre at de slutter på skolen. Kvinner på migrasjonssentre, kvinner i fengsel og internfordrevnes menstruasjonshelse har også blitt adressert. Alle initiativ har vært koordinert med nasjonale myndigheter, og WHAE har gjennom dette fått nasjonalt gjennomslag for sitt arbeid på menstruasjonshelse.
- **I Kenya fikk 2192 sårbare kvinner og jenter utdelt «dignity kits»** i Migori-området hvor FOKUS og PAWAs partnerorganisasjon MICONTRAP jobber, en pakke som inneholder sanitetsbind, såpe, undertøy og andre gjenstander som bidrar til å ivareta deres seksuelle og reproduktive helse. Dette gjorde også at MICONTRAP klarte å nå ut til somalibefolkningen i Migori som har svært høy forekomst av kjønnslemlestelse og som nå er innlemmet i programmet.
- **Til sammen har 700 offentlig ansatte i Tanzania fått opplæring i hvordan man kan stoppe vold mot kvinner og jenter og forebygge ungdomsgraviditeter.** Dette har skjedd som ledd i gjennomføringen av en handlingsplan mot vold som ble vedtatt etter at distriktslederen hadde deltatt på ulike SASA!-kurs i regi av FOKUS' partnerorganisasjon Kivulini.

Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse

Mål for strategiperioden:

Kvinneres økonomiske rettigheter og deltakelse beskyttes i lovverk, arbeidsliv og i næringsetableringer.

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

- **Støttet 1421 kvinner og jenter i Etiopia** med livsnødvendige tiltak som mat og kontanter, slik at kvinnene kunne fortsette med sine bedrifter og livnære seg og sin familie under pandemien. Kvinner WHAE støtter i Etiopia fikk sikret internettilgang. Dette gir adgang til informasjon og kurs som de ellers ikke hadde hatt tilgang til. Konflikten i Tigray gjorde det ikke mulig for WHAE å gi det samme tilbudet i denne regionen.
- **I Etiopia økte inntektene til 241 kvinner med minst 25%**, noe som resulterte i at de i enda større grad har blitt selvforsørgende og fått økt selvbestemmelsesrett.
- **444 kvinner fikk tjenester relatert til deres økonomiske rettigheter og deltakelse**, med kursing i produktivitet, salg og markedsføring.
- I Uganda gjennomførte vår partner FIDA en studie i samarbeid med Kjønnss-, arbeids- og sosialdepartementet om de sosio-økonomiske effektene av Covid-19 på kvinner i Uganda. Situasjonen til kvinner med nedsatt funksjonsevne og marginaliserte kvinner ble også inkludert.
- **Startet opp 22 nye bedrifter eid av kvinner**, og gitt 72 kvinner hjelp til dokumentasjon for at de eier sitt eget landbruksområde. 532 kvinner har også fått styrket sine ferdigheter innen en profesjon og hvordan drive en bedrift effektivt.

SheDil

– Et verktøy for å fremme kvinners rettigheter i næringslivet

Arbeidet med kvinners menneskerettigheter og næringsliv i 2021 hadde tre hovedfokus. Å gjøre SheDil kjent blant bedrifter og på andre relevante arenaer, å sikre at kjønnsdimensjonen ble ivaretatt i sentrale politiske prosesser og å utforske hvordan vi best mulig kan integrerer dette i programarbeidet vårt framover, i første omgang i Colombia og Uganda. Vi presenterte SheDil for flere bedrifter i løpet av året, og fikk gode tilbakemeldinger på nytteverdien av SheDil.

Gjennom vårt medlemskap i nettverket OECD Watch, som er tett på OECDs arbeid med ansvarlig næringsliv på vegne av medlemsorganisasjonene, bidro FOKUS til å styrke kjønnsperspektivet i OECDs arbeid, blant annet FAO og OECD viser til SheDil i sitt nye (2021) notat om integrering av kjønnsdimensjonen i ansvarlig leverandørkjedestyring i jordbrukssektoren. lenke: <https://mneguidelines.oecd.org/Integrating-a-gender-perspective-into-supply-chain-due-diligence.pdf>).

I Norge leverte FOKUS innspill til Utenriksdepartementet og Norad i forbindelse med utarbeidelsen av den norske strategien mot moderne slaveri, til Stortingskomiteen som behandlet - og vedtok - den nye Åpenhetsloven, så vel som Næringsdepartementets arbeid som ansvarlig eier.

For å utforske mulighetene for å ta SheDil i bruk i Colombia, hadde FOKUS i 2021 møter med en rekke organisasjoner som arbeider i skjæringsfeltet næringsliv og (kvinners) menneskerettigheter. Gjennom dette ble vi invitert med i et nystartet forum som fokuserte på akkurat dette temaet, initiert av blant annet UN Women i Colombia. Deltagelse i denne gruppen har gitt oss mange nyttige kontakter og en arena for deling av SheDil framover. (Mot slutten av året startet vi arbeidet med den spanske versjonen av SheDil, en kartlegging av utvalgte norske selskapers håndtering av likestilling og kvinners rettigheter samt forberedelsene til et seminar på OECDs globale forum for en ansvarlig tekstilbransje. Alt dette ble slutført i løpet av første halvår 2022.)

Kvinner i konflikt og krig

Mål for strategiperioden:

Kvinner blir tatt større hensyn til i alle faser av konflikt og kriser.

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

- 609 kvinner utsatt for vold og væpnet konflikt fikk rettshjelp, psykososial og/eller medisinsk oppfølging i Colombia. I tillegg støttet FOKUS livsnødvendige tiltak for 267 kvinner for å motvirke konsekvensene av pandemien.
- 150 kvinner som ble fordrevet fra sine hjem under borgerkrigen, har fått bistand til å få tilbake eller erstattet jordeiendommer og fremme krav om ulike erstatninger de har krav på.
- 69 kommunikasjonsprodukter ble laget, 1573 kvinner fikk utvidet kunnskap om kvinner, fred og sikkerhet og 9 kampanjer om kvinner, fred og sikkerhet ble gjennomført i Colombia og Sør-Sudan.
- Partnerne har gitt 229 kvinner og jenter opplæring i politisk påvirkning, og i Sør-Sudan har det ført til at kvinner som sitter i fengsel også inkluderes i implementeringen av Resolusjon 1325 i landet.
- I Colombia har partnerne fått gjennomslag for flere av sine forslag i nasjonale og lokale planer. Vår partner i Sør-Sudan har bidratt med innspill til grunnloven som er under utarbeidelse, med særskilt fokus på kvinners landrettigheter, eiendomsrettigheter og tilgang på utdanning.

**FOKUS: EN FAGLIG
STERK OG BÆREKRAFTIG
ORGANISASJON**

Mål for strategiperioden: FOKUS er en bærekraftig medlemsorganisasjon med et sterkt engasjement blant sine medlemmer, og en robust økonomi.

Mål for 2021: Videreføre økt FOKUS-involvering av og aktivitet i medlemsorganisasjonene.

Indikatorer for måloppnåelse:

- Medlemsorganisasjonene er invitert til å delta i planlegging og gjennomføring av kampanjer, møter, arrangementer og produksjon av informasjonsmateriell. Først og fremst gjelder dette 16 dagers kampanjen mot vold mot kvinner, involvering i arbeidet med program via kompetansegruppe og FOKUS 25-årsjubileum, som også markeres inn i 2021.
- Flere organisasjoner har fått stipender og støtte til aktivitet, blant annet i form av støtte til informasjonsaktiviteter
- Det er avholdt ulike typer kurs, webinarer og kompetansehevingstiltak for medlemsorganisasjonene
- Muligheter for å utvide medlemsorganisasjonenes del av ny rammeavtale for programstøtte til siviltt samfunn 2023 – 2027, gjennom involvering i prosess frem mot ny avtale.
- Arbeid med ny strategi for FOKUS 2022 – 2025 er igangsatt, med representasjon fra medlemsorganisasjoner, styret, sekretariatet, og med innspill fra programpartnere.

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

Til tross for restriksjoner under pandemien har FOKUS i 2021 jobbet på ulike måter for å engasjere medlemsorganisasjonene. Pandemien la føringer på gjennomføring av planlagte tiltak samt noen begrensninger. Flere kurs og seminar som var planlagt ble gjennomført som webinarer. Dette førte til høye tall for deltakelse fra medlemsorganisasjonene.

FOKUS har identifisert medlemsorganisasjonene som en viktig katalysator for spredning av kunnskap om internasjonale kvinne- og likestillingsspørsmål. FOKUS prioriterer derfor å tilby foredrag til medlemsorganisasjonene og tallet på forespørsel fra medlemsorganisasjonene var 23 foredrag, noe som var langt over måltallet for 2021 som var på 5.

Det er utarbeidet en egen handlingsplan for involvering av medlemsorganisasjonene. Styret har fått jevnlig rapport på status for oppfølging.

Tiltak rettet direkte mot medlemsorganisasjonene i 2021:

- Nedsatt arbeidsgruppe med 10 representanter fra forskjellige organisasjoner som planla og gjennomførte 16-dagers kampanjen mot vold mot kvinner. Tema var «femisid – drap på kvinner fordi de er kvinner».
- Kompetansegruppen, bestående av medlemsorganisasjoner, vedtok i 2021 mandat, arbeidsform og arbeidsoppgaver i 2021. En av arbeidsoppgavene som ble gjennomført var organiseringen av et webinar med tema «Fra krise til ekspertise». Flere av sørpartnerne deltok både som innledere og som deltakere på dette webinaret.
- Deltakelse i strategiutvalget i FOKUS, som skulle utarbeide ny strategi for 2022-2026.
- Strategiutvalget arrangerte webinar for alle medlemsorganisasjonene med tema – Global trends: Women, Girls and gender equality in a 5+ year perspective.
- Strategiutvalget avholdt to webbaserte fokusgruppemøter hvor alle medlemsorganisasjonene ble invitert til å komme med innspill til en SWOT-analyse av FOKUS, i tillegg til konkrete innspill til ny strategi.
- Nedsatt arbeidsgruppe som jobber med utarbeidelse av skyggerapport på Norges rapport på CEDAW.
- Utlyst informasjonsmidler. Det var mulig å søke til tiltak som øker og synliggjør kvinneorganisasjonenes engasjement i internasjonale kvinnespørsmål. Åtte organisasjoner fikk innvilget støtte. Flere organisasjoner valgte å ikke søke midler pga. vanskeligheter med å gjennomføre arrangement.
- Det ble arrangert webkurs for FOKUS medlemsorganisasjoner med tema kronikk-skriving og lobbyarbeid. Kursene hadde en rekkevidde på 38 deltakere.
- Startet arbeidet med å få flere medlemsorganisasjoner inn i ny rammeavtale på program fra 2023.
- Møter, debatter og foredrag hvor FOKUS har vært invitert til å holde innlegg.

FNs Kvinnekommisjon (CSW):

Grunnet pandemien var det i 2021 ikke mulig å delta på FNs Kvinnekommisjon med fysisk tilstedeværelse.

FOKUS bidro allikevel til å koordinere de norske ved å sende all relevant informasjon ut til alle og FOKUS sørget for at alle representantene fikk oppdatert informasjon, bl.a. ulike utkast til «Agreed Conclusions» og andre relevant saker.

FOKUS fulgte opp de offisielle dokumentene som ble lagt ut på UN Women og CSWs hjemmesider. Dette gjaldt blant annet forslag til resolusjoner, FNs generalsekretærs rapport, samt bakgrunnsdokumenter for de interaktive høringene. Sammendrag av disse ble sendt til norsk sivilsamfunn og partnere i sør.

Representanter for 29 organisasjoner, samt observatører fra LDO og stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, avholdt i februar et innspillsmøte hvor forslag og prioriteringer til forhandlingene om slutterklæring fra CSW65 ble gjennomgått.

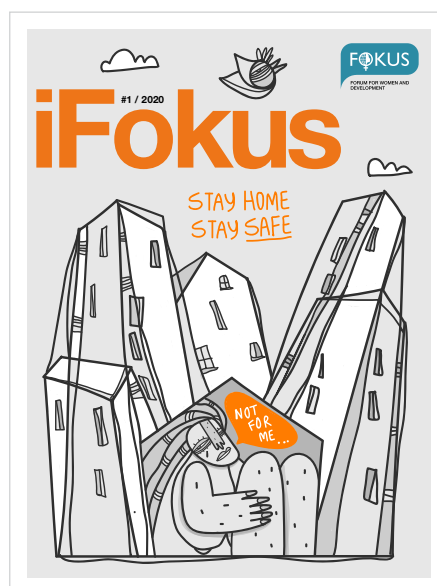
FOKUS koordinerte og samlet inn en rekke innspill før møtet og hadde en grundig gjennomgang av det utsendte Zero Draft på møtet. Basert på Zero Draft og på innspill fra organisasjonene ble dette omarbeidet til et dokument med krav til hva som måtte være innholdet i det endelige forhandlingsdokumentet. Innspillene ble utarbeidet i engelsk versjon av FOKUS med enkel referanse til allerede vedtatt språk fra tidligere forhandlinger i CSW, samt andre offisielle vedtatte dokumenter. Dette for å gjøre det enklere for de som skulle spille inn til forhandlingene og dokumentet fra norske myndigheter til å kunne bruke tekst/foreslå konkret tekst.

I dokumentet lå det i tillegg prioriteringer som utgangspunkt for norske posisjoner i innlegg og annen deltakelse knyttet til CSW i 2021.

FOKUS jobbet sammen med internasjonale nettverk av kvinneorganisasjoner og aktivister for å sørge for at sivilt samfunn, i en krevende situasjon og uten noen fysiske møter og forhandlinger, faktisk hadde stemmer og ville bli hørt.

iFokus

Fra 2021 ble magasinet iFokus lagt om til å være et årlig samarbeid med UN Women om en bærekraftsmålrapport. For 2021 ble det utarbeidet en rapport på bærekraftsmål 3 God helse og livskvalitet og bærekraftsmål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst. Denne er ferdig utarbeidet. Pga. forsinkelser blir den lansert og sendt ut til mottakerne i 2022.

Økte inntekter til egenandel

Indikatorer for måloppnåelse:

- Egenandel for rammeavtalen med Norad er sikret for 2021. Mulighetene for samfinansiering med andre donorer som egenandel er sondert og videreutviklet
- Private givere har fått jevnlig oppdatert informasjon om hva de bidrar til
- Økonomiske samarbeidsavtaler med enkelte medlemsorganisasjoner videreutvikles og nye muligheter vurderes
- Søknader til internasjonale og nasjonale fond og andre donorer er sendt
- Mulig søknad til Operasjon Dagsverk sonderes

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

En av hovedprioriteringene for FOKUS er å sikre egenandelen fremover.

I 2021 har det vært jobbet med å skaffe nye donorer og økonomiske samarbeidspartnere.

Egenandelen for 2021 ble sikret gjennom samfinansiering i programarbeidet, midler fra Grieg Foundation, Fagforbundet, Juristforbundet og månedlige givere. tillegg ble det samlet inn støtte til egenandel gjennom kampanjen på sosiale medier og i forbindelse med et samarbeidsarrangement (Stand Up) med humorseksjonen hos SALT.

Under pandemien har det vært vanskelig å få inn mye midler gjennom Innsamlingskampanjer på Facebook. Dessverre lykkes det heller ikke å få så mange nye månedlige givere i 2021 som ønsket. Giverne har fått jevnlig informasjon fra FOKUS om resultater av bidragene de gir. Antall månedlige givere gikk noe ned.

FOKUS har også en årlig avtale med Kulturdepartementet til arbeid rettet mot FNs Kvinnekommisjon, oppfølging av CEDAW komiteen og Beijing +25.

Arbeidet med å sondere muligheten for å søke om Operasjon Dagsverk ble påbegynt i 2021.

Økt faglig og politisk gjennomslag

- Satsning på og videreutvikling av bruk av sosiale medier, samt flere følgere på sosiale medier
- Nettsiden www.fokuskvinner.no er jevnlig oppdatert og utviklet
- Flere oppslag i media på prioriterte områder
- Flere argumentasjonsark og notater delt med medlemsorganisasjoner, beslutningstaker og andre interesserte
- Rapport på FNs kvinnekommisjons tema knyttet opp mot bærekraftsmål 3 og 8 er utarbeidet i samarbeid med UN Women
- Flere innspill til myndigheter og beslutningstakere er utviklet og sendt i samarbeid med medlemsorganisasjonene
- Innspill til de ulike politiske partiers partiprogram knyttet kvinner og likestilling i utenriks- og utviklingsperspektiv er levert
- Kartlegging/index av implementeringen av SheDil, og hvordan norske selskaper/ investorer arbeider for å integrere kjønnsperspektivet (SDG 5)
- FOKUS har vært aktiv i nettverk og forum på prioriterte tematiske områder (SRHR-nettverket, Forum 1325, Colombiaforum med flere)

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

FOKUS oppnådde bedre resultater enn forventet på noen av indikatorene. Arbeidet med sosiale medier har blitt styrket og antall følgere på sosiale medier har økt fra baseline 2019 på 9.484 til 11.722 i 2021, noe som er over målet. Antall brukere på nettsiden til FOKUS har økt fra 45 566 i 2019 til 65 599 i 2021, noe som er nesten 20.000 flere enn målet for 2021. Dette skyldes at FOKUS har jobbet strategisk for å nå bredere ut og få økt antall følgere og brukere av nettsiden. I 2021 har det vært arbeidet spesielt mye med å nå ut på Instagram og på Facebook. Disse er nå de to viktigste mediene for å nå bredt ut.

FOKUS publiserer stort sett organisk innhold, men bruker også andre virkemidler for å nå bredere ut. Mer avansert annonsering har blitt tatt i bruk når FOKUS har hatt sosiale mediekampanjer.

Et annet vellykket resultat er åpne møter i samarbeid med medlemsorganisasjoner, sivilsamfunn for øvrig, akademika og næringsliv i Norge og globalt, samt norske myndigheter.

Det ble i 2021 arrangert 30 åpne møter, mens målet for 2021 var 8. I tillegg ble antall samarbeidspartnere økt fra baseline på 28 til 36 i 2021. Antall arrangementsbyer var på 17 byer, mens måltallet var på 4. Mye av dette skyldes bevisst arbeid for å nå bredere ut i hele landet og spesielt under 16 dagers aksjonen mot vold mot kvinner. Antall deltakere var totalt på 1279, mens måltallet var 600. På grunn av koronarestriksjoner for antall deltakere på arrangement, ble det arrangert flere webinarer og noen hvor det både var mulighet for fysisk og digital deltakelse. Å arrangere webinarer gjorde det også mulig for sørpartnere å delta, både som deltakere og innledere, noe som er viktig for i større grad for å få frem sørperspektivet.

FOKUS inngikk et samarbeid med flere andre organisasjoner om utarbeidelse av en rapport om regjeringens innsats for å fremme kvinners rettigheter nasjonalt og internasjonalt 2017-2021 og en likestillingsanalyse av partiprogrammene 2021. Begge disse ble lansert på et seminar under Arendalsuka og samlet fullt hus i tillegg til at de fikk bred medieomtale. NRK trakk i sin oppsummering frem denne som en av tre med størst gjennomslag under Arendalsuka.

Rekkevidde på sosiale mediekampanjer var rekordstor. Målet for 2021 var på 175 375, mens resultatet var på 803 681. Dette skyldes i hovedsak en kampanje på sosiale medier i forbindelse med 16 dagers aksjonen mot vold mot kvinner.

Medlemsorganisasjonenes informasjonsmidler til aktiviteter med globalt Sør-perspektiv lå noe under målet for 2021. Dette skyldes i hovedsak at det var vanskelig å gjennomføre arrangement med de koronarestriksjonene som var. Men selv om det var to færre søknader enn målet, så var de tiltakene som ble gjennomført veldig gode og de ble gjennomført i flere byer og nådde bredt ut. FOKUS vil fortsette arbeidet med å få økt oppslutning om informasjonsmidlene blant medlemsorganisasjonene.

Det ble holdt to kapasitetsbyggingskurs for medlemsorganisasjonene. Ett om lobbyarbeid opp mot regjeringen og det andre om retorikk.

Det ble levert 7 høringsinnspill og 10 andre innspill til Storting, regjering og politiske partier bl.a. til regjeringens budsjettkonferanse, statsbudsjettet og forslag lov om virksomhetens åpenhet og arbeid.

FOKUS inngikk et samarbeid med Agenda Rådgivning om en evaluering av handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken. I tillegg samarbeidet FOKUS med 11 andre organisasjoner om en gjennomgang av regjeringens innsats for å fremme kvinners rettigheter nasjonalt og internasjonalt 2017-2021 og en likestillingsanalyse av partiprogrammene i 2021. Begge disse ble lansert under Arendalsuka og fikk bred medieomtale bl.a. i NRKs Studio 2 og Dagsnytt 18.

16 dagers kampanjen

16 dagers kampanjen mot vold mot kvinner er et resultat som er oppnådd på brukernivå med et særlig godt resultat når det gjelder synlighet og rekkevidde. Tema for kampanjen var femisid, drap på kvinner fordi de er kvinner. Det ble inngått samarbeid med 11 andre organisasjoner, et kommunikasjonsbyrå og et filmselskap om kampanjen. I tillegg ble det samarbeidet med kommunestyre og andre rundt i hele landet for å få kjente bygninger opplyst i oransje den 25. november, som er den internasjonale dagen mot vold mot kvinner. Dette lyktes og 18 signalbygg ble opplyst.

Det ble tidlig utarbeidet en analyse om temaet med bakgrunn til begrepet, ulike former for femisid, norsk og internasjonal innsats for å bekjempe vold mot kvinner generelt og femisid spesielt. Rapporten ble trykket opp i to opplag samt oversatt til engelsk. Rapporten la grunnlaget for kampanjemateriell (representasjon av ulike former for femisid), samt kronikk og artikler i forbindelse med kampanjen. Norsk Ukeblad, Hjemmet, Kamilla og Vi Menn ga gratis annonseplass i desemberutgavene av magasinene.

Kampanjen ble gjennomført på FOKUS 16days.no (nettside), instagram og Facebook. I tillegg ble det satt opp en utstilling på Rådhusplassen om femisid med 10 forskjellige bilder som viste de forskjellige formene for femisid. Det ble av filmselskapet laget en video om temaet som også ble spredd på sosiale medier og det ble arrangert et frokostmøte om temaet. Stand-up for women ble planlagt og gjennomført i samarbeid med humorseksjonen på SALT.

I alt nådde kampanjen ut til over 900 000.

En spørreundersøkelsen gjennomført av Respons Analyse viste at 4% av befolkningen kjente til begrepet femisid før kampanjen, men etter kampanjen ble denne andelen doblet til 8%. Dette er et svært godt resultat.

FOKUS er en god arbeidsplass

- Økt trivsel, mestring og utviklingsmuligheter for FOKUS' ansatte
- God resultatoppnåelse på avtaler
- God dialog med medlemsorganisasjoner og avklarte forventninger
- Bedre integrering av ansatte på Colombia-kontoret i FOKUS' virksomhet
- Løpende oppmerksomhet på godt arbeidsmiljø

Dette oppnådde FOKUS i 2021:

FOKUS arbeidsmiljøutvalg har jevnlige møter. Utvalget består av daglig leder, tillitsvalgt og verneombud.

2021 ble et utfordrende år for de ansatte med hjemmekontor store deler av året. FOKUS har lagt til rette for at dette skulle kunne gjennomføres på en god måte og med verktøy som gjorde det lettere å takle arbeidssituasjonen under Covid-19 rammet inn av de til enhver tid gjeldene smitteverntiltak.

Det har vært gode resultatoppnåelser på avtaler til tross for pandemien.

Pandemien rammet også FOKUS kontor i Colombia og ansatte hadde også et utfordrende år. Det jobbes videre med en god integrering av de ansatte i Colombia i FOKUS sin virksomhet. I 2021 ble det nedlagt et stort arbeid for å se hvordan programmene i Colombia og FOKUS ansatte kunne fortsette under pandemien. I tillegg ble det opprettet faste møter mellom kommunikasjonsansvarlig i Colombia og kommunikasjonsenheten i Norge.

Styrets beretning 2021

Virksomhetens art og hvor den drives

FOKUS formål: FOKUS skal være et medlemsbasert kompetanse- og ressurscenter. Gjennom pådriverarbeid og utviklingssamarbeid skal organisasjonen styrke det internasjonale engasjementet og innsatsen for kvinners menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse.

FOKUS er lokalisert i Oslo kommune.

Redegjørelse om fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og styret bekrefter at forutsetningen er til stede for 2022. FOKUS arbeider systematisk for å bygge opp egenkapitalen for å styrke organisasjonen og forebygge eventuelle økonomiske utfordringer.

FOKUS inngikk i 2019 en ny rammeavtale med Norad som sikret drift i fire år til og med 2022. Det vil i 2022 bli sendt inn en ny søknad om femårig rammeavtale fra 2023. I tillegg inngikk FOKUS i 2021 en ny 5-årig avtale på informasjonsmidler fra 2021.

FOKUS har i tillegg til Norad, mottatt midler fra Grieg Foundation, Fagforbundet og Norges Juristforbund til program i Afrika og Latin-Amerika. I tillegg er det mottatt midler fra Kulturdepartementet til arbeidet med FNs Kvinnekommisjon og Beijing +25.

I midlene fra Norad er det et krav om egenandel på 10 % for prosjekter i programarbeidet. Driften av sekretariatet har ikke krav om egenandelfinansiering.

Det ble i 2021 søkt om refusjon av momskompensasjon og dette ble innvilget med kr. 710.866 som overføres egenkapitalen til FOKUS.

FOKUS har i 2021 økt den frie egenkapitalen med kr. 1 178 915, mens formålskapitalen med eksterne restriksjoner er redusert med 857 105. Egenkapitalen er ved utgangen av 2021 økt til kr. 3 614 347, hvorav kr. 261 902 er formålskapital med interne og eksterne restriksjoner og kr 3 352 446 er fri egenkapital.

Redegjørelse om likestilling og arbeidsmiljø

FOKUS visjon er et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn. FOKUS er den eneste organisasjonen i Norge som utelukkende arbeider internasjonalt for kvinners rettigheter og likestilling i samarbeid med kvinneorganisasjoner.

Målgruppe er kvinner og jenter som ikke får realisert sine rettigheter og muligheter på grunn av diskriminering, undertrykking og fattigdom.

FOKUS diskriminerer ikke på bakgrunn av kjønn, sosial status, alder, seksuell orientering, funksjonsevne, ekteskapeleg status, politisk, etnisk og/eller religiøs tilhørighet.

I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører FOKUS oversikt over sykefravær. I 2021 har sykefraværet vært 115 (6,53 %) dager totalt for 7 stillinger. Det har vært 5 korttid og to langtidssykemeldt.

2021 ble igjen sterkt preget av pandemien og det den medførte av omstilling for arbeidssituasjonen med hjemmekontor og møter på Teams og Zoom. Styret er av den oppfatning at det er lagt godt til rette for arbeidssituasjonen i sekretariatet under pandemien og vist stor fleksibilitet for de ansatte.

For øvrig har FOKUS ikke hatt ulykker eller skader.

Forhold som kan påvirke det ytre miljø

Styret kjenner ikke til forhold ved virksomheten, som har betydelig forurensende effekt på det ytre miljø. Det er derfor heller ikke iverksatt spesielle tiltak for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger.

Antikorrupsjonsarbeid

FOKUS har utarbeidet en håndbok i antikorrupsjonsarbeid. Denne trengte imidlertid en oppdatering og det ble i 2020 utarbeidet en egen strategi for arbeidet med antikorrupsjon som ble vedtatt av styret i oktober 2020. Strategi og verktøy er på engelsk, men vil i tillegg bli oversatt til spansk.

FOKUS har i tillegg etiske retningslinjer som alle ansatte har signert. Denne er oversatt til engelsk og er distribuert til partnere i forbindelse med kontraktsinngåelse. Alle som skal på reise for FOKUS sine midler eller konsulenter som inngår kontrakt med FOKUS, må underskrive på de etiske retningslinjene (Code of Conduct).

FOKUS har ansatt en egen controller i 50% stilling.

Pga reiserestriksjoner i forbindelse med pandemien, har det vært vanskelig for sekretariatet å reise ut og besøke partnere og gjennomføre kontroll. Det har derfor i 2021 vært hyret inn lokale konsulenter som har gjennomført programgjennomgang.

Det er også gjennomført antikorrupsjonsseminarer med partnere på Zoom.

Varslingssaker

Ved en økonomisk kontroll av en partner i Tanzania i 2019 ble det avdekket at partneren hadde uforsvarlig økonomistyring. Norad ble varslet om funnene, og det ble opprettet et forhåndsvarsel, som vil si at saken er i en undersøkingsfase og at midlene til dette prosjektet er fryst inntil videre. Det er så langt ikke oppdaget tilfeller av korrupsjon. KPMG har gjennomført en spesialrevisjon av partneren.

Redegjørelse om årsregnskapet

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten, samt stillingen ved årsskiftet. Det har ikke inntruffet ekstraordinære forhold som har påvirket årets resultat. Det har heller ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av FOKUS årsregnskap.

Redegjørelse om den fremtidige utviklingen

FOKUS har rammeavtale med Norad som sikrer drift til og med 2022. I tillegg har FOKUS rammeavtale på informasjon ut 2025. Alle prosjekter er nå lagt inn som program i virksomheten og sekretariatet har direktdrevne program i tillegg til de som går via medlemsorganisasjonene. Til de direktdrevne programmene må FOKUS selv bidra med 10 % egenandel som det jobbes med å skaffe midler til. Arbeidet med dette er en av hovedprioriteringene i FOKUS. Til medlemsdrevne program har organisasjonene selv ansvar for egenandelen på 10 %.

COVID-19 pandemien har fått store konsekvenser for FOKUS' programarbeid og partnere. Det var ikke mulig å gjennomføre programreiser og det var utfordrende å gjennomføre evaluering og aktiviteter hos partnerne. Samtidig har både FOKUS og partnere vist stor vilje og evne til omstilling slik at tildelte midler har blitt omprioritert til prosjektarbeid som har ivaretatt viktige behov. Styret har sett at mye har blitt gjennomført, men på en annen måte enn det som var planlagt.

Styret anbefaler fortsatt drift.

Forskning og utvikling

FOKUS har vedtatt ny strategi som legger forutsetninger for arbeidet i perioden 2022 – 2026. Styrets nestleder ledet strategiutvalget. Utvalget var sammensatt av representanter for organisasjonene, og alle deler av paraplyorganisasjonen var involvert, både nasjonalt og internasjonalt.

Resultatdisponering

Aktivitetsresultatet for 2021 på 224 845,46 er disponert på følgende måte:

Reduksjon av egenkapital med eksterne restriksjoner	-857 105,32
Økning i fri egenkapital	1 081 950,78
Sum disponering	224 845,46

I tillegg er det tilført følgende i fri EK:

+ Retting av tidligere feil fra 2020	96 964,00
--------------------------------------	-----------

= Tilført egenkapital i 2021	321 809,46
-------------------------------------	-------------------

Oslo, den 23. juni 2022

Anne-Mette Øvrum
Styreleder

Tone Brekke

Karin Hovde

Fatima Ali Madar

Kristin Hetle

Katinka Riksfjord Sporse

Mildrid Mikkelsen
(ansattes representant)

Gro Lindstad
daglig leder

Tilsluttede organisasjoner 2021:

1. Afghanistankomiteen i Norges Kvinneutvalg
2. Ammehjelpen
3. Arbeiderpartiets Kvinnenettverk
4. Bibi Amka
5. Den Norske Jordmorforening
6. Eritreisk Kvinneforening
7. Fagforbundet
8. Fellesrådet for Afrikas Kvinneutvalg
9. Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO)
10. FRI
11. Høyres Kvinneforum
12. Inner Wheel Norge
13. International Association of Women in Radio and Television (IAWRT), norsk avdeling
14. Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet
15. Kvinner i Skogbruket
16. JURK, Juridisk Rådgivning for Kvinner
17. Karaama (tidl. LIM Voice)
18. KFUK-Utvalget
19. Kriesentersekretariatet
20. Kristelig Folkepartis Kvinner
21. Kurdish Women's Rights
22. Kvinnefronten i Norge
23. KUN – Senter for kunnskap og likestilling
24. Latin-Amerikagruppene i Norges kvinneutvalg
25. MiRA Ressursenter for flyktninge- og innvandrerkvinner
26. Norges Bygdekvinnelag
27. Norges Kvinne- og Familieforbund
28. Norges Venstrekvinnelag
29. Norgesunionen av Soroptimistklubber
30. Norsk Bonde- og Småbrukarlags Kvinneutvalg
31. Norsk Kvinnelig Teologforening
32. Norsk Kvinnesaksforening
33. Norsk Sykepleierforbund
34. Norske Kvinners Sanitetsforening
35. Pan-African Women's Association (PAWA)
36. RadiOrakel
37. Raudts kvinneutvalg
38. SAIHs Kvinne- og likestillingsutvalg
39. Senterkvinnene
40. Sex og Politikk
41. Somaliske Kvinners Solidaritetsforening
42. Spire
43. SVs Kvinnepolitiske Utvalg
44. Utviklingsfondets kvinneutvalg
45. UpLifts kvinneutvalg
46. Zonta International

Fokus styre 2021:

Styreleder: Anne-Mette Øvrum, Høyres Kvinneforum

Styremedlemmer: Grete Herlofson Roland, Norske Kvinners Sanitetsforening
Tone Brekke, Norsk Kvinnesaksforening
Karin Hovde, Kvinner i Skogbruket
Fatima Ali Madar, Somaliland Women Solidarity
Mari Elin Øksendahl, Norgesunionen av Soroptimister
Borghild Berge (ansattes representant)

Varamedlemmer: 1. Kristin Hettle, Norsk Kvinnesaksforening
2. Anne Green Nilsen, Fagforbundet
3. Anne Margrethe Brigham, Zonta International

FOKUS har et sekretariat på 7,5 stillinger som ledes av daglig leder Gro Lindstad.

Takk for alle bidrag!

FOKUS vil gjerne benytte anledningen til å takke alle månedlige givere og alle som har bidratt med enkeltbeløp. Vi vil også takke Grieg Foundation, Fagforbundet, Juristforbundet, Norad, Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet for støtte. Gjennom bidraget deres har dere vært med på å støtte FOKUS og våre partners viktige arbeid for kvinners og jenters rettigheter internasjonalt.

Tusen takk!

FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål
Storgata 11
0155 Oslo
E-post: fokus@fokuskvinner.no
Nettside: www.fokuskvinner.no
Sosiale medier: [@fokuskvinner](https://www.instagram.com/fokuskvinner)